

Podpisani člani skupine strokovnjakov, ki jo je dne 25. 9. 2012 imenoval Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost visokem šolstvu, podajamo na osnovi Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov naslednje skupno

POROČILO O PRESOJI

**VLOGE ZA PODALJŠANJE AKREDITACIJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA ISTITUTUM
STUDIORUM HUMANITATIS – FAKULTETA ZA PODIPLOMSKE HUMANISTIČNE ŠTUDIJE**
NACIONALNA AGENCIJA
ZA KAKOVOST V VISOKEM ŠOLSTVIJU

1. Vpetost v okolje

Prejeto	- 8 -01- 2013	Priloga
Sign. znak	Številka zadeve:	Vred.
208	0033- 27/2012/14	

ISH Fakulteta za podiplomski humanistični študij je ena prvih institucij v Sloveniji, kjer so začeli uspešno povezovati interdisciplinarne humanistične raziskave z ustreznim podiplomskim izobraževanjem. Ozadje za to so predstavljali tako razvejani mednarodni stiki posameznih ustanovnih članov kot tudi organiziranje tako imenovanih drugačnih, v etabliiranem akademskem okolju spregledanih, nizov znanstvenih sestankov s pomenljivima naslovoma: Kaj je alternativa in Jesenska filmska šola Ekrana. Sočasno pa so se predavanja odvijala v obliki organiziranih svobodnih kateder, na katerih so se analizirali problemi in odgovarjalo na vprašanja, ki jih v državnih akademskih institucijah ni bilo mogoče odpirati. Na ta način se je začelo vzpostavljati novo celostno polje znotraj humanistike, ki ni bilo strogo predmetno določeno in je omogočalo bogato paleto raziskovalnega in pedagoškega dela. Pri tem se je ISH že od vsega začetka povezovala s pomembnimi raziskovalnimi in pedagoškimi inštitucijami na področju humanistike tako doma kot v tujini. Mednarodne povezave so (in še) zagotavljajo pravo podlago za razvoj interdisciplinarne humanistike na Slovenskem in za ustrezno prepoznavnost le te na svetovnem znanstvenem zemljevidu. Poudariti je treba, da je institucija bila vedno usmerjena v raziskovanje in poučevanje področij in tem, ki so bile dolgo časa odrinjene in označene za drugorazredne (ženske študije, vprašanje manjšin, drugačen pogled na medije in problem komunikacij, vloge družbenih moči, miti in mitologije pri vzpostavljanju držav in izgrajevanju narodov). Vpetost institucije v družbeno okolje se kaže na dva načina: na prikrit, subverzivni način, ko se odpirajo nova področja in se konstituirajo nova raziskovalna (in izobraževalna) polja tudi na drugih akademskih institucijah v slovenskem prostoru in na odkrit način, kjer se skozi javno nastopanje, publikacije in drugo propedeutično delo članic in članov ISH (raziskovalk in raziskovalcev, učiteljic in učiteljev, diplomantk in diplomantov, študentk in študentov) vzpostavlja zavest o potrebnosti humanističnih raziskav in študijev za izgrajevanje demokratične skupnosti in vzpostavljanje pravih temeljev za aktivno sobivanje posameznic in posameznikov, ožjih in širših družbenih skupnosti, držav in nadržavnih (in nadnacionalnih) institucij. V tem kontekstu je upravičeno trditi, da diplomanti študijskih programov, ki so jih (stari – predbolonjski) izvajali do sedaj in se počasi iztekajo, kot tudi novih (bolonjskih), v katerega (za sedaj le v doktorskega) so letos vpisali prve študente, pridobijo ustrezen kompetenčni profil tako na čisto teoretskem kot tudi na praktičnem nivoju. Pomisleki pa se pojavljajo v kontekstu zaposljivosti, saj so opredelitve vlagateljev zelo posplošene in naj bi izhajale iz splošnih zakonitosti evropskega trga delovne sile, kjer naj bi novi diplomanti s

svojo prepoznavno drugačnostjo bili zmožni sami ustvarjati nove vrste poklicev in si tako zagotavljati zaposljivost. To je ena od tipičnih zmot v sklepanju. Vendar pa je treba poudariti, da so predlagatelji opravili izjemno natančno analizo zaposljivosti svojih diplomantov, kar je dobra podlaga za svetovanje prihodnjim generacijam. Hkrati pa bi bilo koristno vzpostaviti na eni strani karierni center in na drugi strani klub diplomantov, ki bi lahko pomagala odpravljati posamezne zagate zaposlovanja.

2. Delovanje visokošolskega zavoda

ISH Fakulteta za podiplomski humanistični študij je, kljub relativno kratkemu času obstoja, v slovenskem in mednarodnem okolju uveljavljen visokošolski zavod, ki izpolnjuje namen komplementarnosti in sledi splošno zastavljenim ciljem mreženja v nadpredmetnem povezovanju znotraj humanistike in tudi nekaterih mejnih področij, ki bi jih lahko, izvirno, uvrstili med družbene znanosti, tako v slovenskem kot (in primarno) mednarodnem prostoru.

Strateški dokumenti opredeljujejo poslanstvo in vizijo institucije, vendar pa ni povsem jasno, na kakšen način se to lahko udejadi.

Notranja organiziranost zavoda je primerna in skladna z merili in zakonom, kar se da razbrati iz Statuta. Prav tako ima ISH razvejano in zelo uspešno znanstveno-raziskovalno dejavnost, ki predstavlja pravo podlago študijskih programov. Na nek način pa je zaskrbljujoč podatek, da v zadnjem obdobju pada obseg financiranih raziskovalnih projektov, kar bi lahko, na dolgi rok, pomenilo resno grožnjo za uresničevanje zastavljenih ciljev v posameznih študijskih programih, saj je pomemben delež učnih vsebin utemeljen na doseženem in aktualnem znanstveno-raziskovalnem delu nosilcev predmetov.

Mednarodno sodelovanje je na visokem nivoju, kar dokazujejo javno dostopne informacije in priložen *Načrt o mednarodnem sodelovanju*. Vlagatelji so v vlogi poleg projektov razvidnih v bazi SICRIS, navedli tudi precej projektov (mednarodnih in domačih), v katerih so sodelovali in so bili realizirani v času od prve akreditacije ali pa so še v teku.

Klasifikacija študijskih področij in znanstvenih disciplin je ustrezna, ter skladna z delovanjem fakultete na pedagoškem in znanstveno-raziskovalnem področju.

Praktično usposabljanje v študijskih programih ni predvideno, vendar pa na poseben način izhaja iz same narave pedagoškega dela, kjer je vključeno vodeno individualno raziskovalno delo, ki mora rezultirati v pripravi in nato objavi znanstvenega članka kot nujnega pogoja za zaključek študija.

3. Kadri

ISH ima ustrezno kadrovsko strukturo tako na pedagoškem kot na podporno strokovnem področju, ki ustrezno pokriva široko interdisciplinarno področje študijskih programov, ki jih ISH izvaja. Habilitacije posameznih nosilcev so ustrezne in primerljive s tistimi na ljubljanski univerzi.

Institucija zagotavlja izobraževanje in izpopolnjevanje tako pedagoških kot podporno strokovnih delavcev.

Verjetno bi bilo dobro, če bi vzpostavili mehanizem za ugotavljanje stopnje zadovoljstva in posledično možnosti delovanja za izboljšanje le tega v obeh segmentih kadrovske strukture.

Izvoljeni organi na instituciji imajo, glede na zakonske določbe, ustrezno strukturo. Izjema pri tem je upravni odbor in morda bi kazalo razmisliti o možnosti vključevanja študentskih predstavnikov tudi v ta organ.

4. Študenti

Na ISH Fakulteti za podiplomski humanistični študij imajo ustrezno razvito svetovalno službo za študente. Vse informacije o vpisu in o študiju so objavljene na spletni strani zavoda. Informacije in storitve študentom zagotavlja podporna služba - referat za študentske zadeve. Fakulteta študentom s posebnimi potrebami, ob upoštevanju njihovih specifičnih potreb, pri sami izvedbi študijskih programov s posebnimi prilagoditvami zagotavlja enakovredne možnosti študija.

Zaposljivost diplomantov je v vlogi opredeljena zelo korektno. V vlogi navajajo strategijo in metode spremljanja diplomantov in trdi se, da po dokončanem študiju niso imeli težav pri iskanju zaposlitve. Z natančno analizo so predlagatelji pokazali, v katerim delih javnega in zasebnega sektorja so diplomanti dobili službe in kakšne so bili dobe čakanja in iskanja prve zaposlitve po zaključku študija. Ob tem bi morda kazalo razmisliti še o izgrajevanju ustreznih mehanizmov za svetovanje, ki bi lahko študentom in diplomantom čim bolj pomagali pri njihovem usmerjanju in učinkovitejšem reagiranju na potrebe trga delovne sile.

Institucija ima že sedaj utečeno sodelovanje z drugimi raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami doma in po svetu, kar, skupaj s shemo Erasmus, omogoča ustrezno študentsko izmenjavo. Ob tem je treba poudariti, da institucija s svojo nadpredmetno naravnostjo in odprtostjo uspešno pridobiva študente iz Srednje in Jugo-vzhodne Evrope.

Študentska organiziranost je ustrezno, skladno z zakonom, urejena. Le v upravnem odboru, za sedaj, še ni študentskih predstavnikov, kar bi bilo smiselno čim prej uresničiti.

Sistem kontrole kakovosti pedagoškega dela je primerno razgrajen in zagotavlja redno zbiranje in analizo podatkov o učnih izidih študentov in celotnem izobraževanju. Kriteriji učinkovitosti so izraženi v tabelah; izpričana je prehodnost, povprečna dolžina študija, dostopnost do informacij, mobilnost, ustrezna organiziranost, kadrovska usposobljenost, prenos znanja v prakso.

Študenti individualno in preko predstavnikov v ŠS ISH nastopajo kot deležniki pri evalvacijah tako posameznih predmetov kot celotnega področja delovanja ISH. Študenti aktivno sodelujejo pri obravnavi evalvacijskih poročil in pripravljajo svoje predloge in mnenja, s katerimi pomagajo zagotavljati izboljšanje tako pedagoškega dela kot dela podpornih služb.

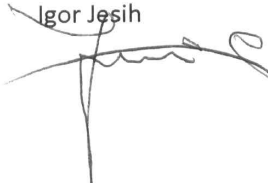
ISH dejansko ohranja stike z diplomantkami in diplomanti, jih redno obvešča o dogajanjih na ISH in drugih relevantnih institucijah ter sproti osvežuje njihove kontaktne podatke in spremlja njihove poklicne poti, kariero, zaposljivost. Smiselno bi bilo, da se to delo intenzivira in se ustanovi tako Karierni center kot tudi Klub diplomantov, kar bo olajšalo usmerjanje

Na podlagi pregleda vloge in javno dostopnih informacij ter vseh v tem poročilu zapisanih ugotovitev lahko zaključimo, da je vloga za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda INSTITUTUM STUDIORUM HUMANITATIS – FAKULTETA ZA PODIPLOMSKE HUMANISTIČNE ŠTUDIJE pripravljena tako, da glede na znane informacije in tolmačenja zakonodaje izpolnjuje pogoje za podaljšanje akreditacije.

v Mariboru, 24. 12. 2012

dr. Bojan Borstner

dr. Nadežda Čačinovič

Igor Jesih

bodočih diplomantov in zagotavljalo stalno vzratno informiranost institucije in tako olajšalo prepoznavanje potencialnih težav in posledično tudi njihovo odpravljanje

5. Materialni pogoji

Za učinkovito izvajanje študijskega procesa predlagatelj razpolaga z ustreznimi prostori, ki so tudi ustrezno opremljeni s sodobno informacijsko-komunikacijsko in učno tehnologijo. Pretežni del predavalnic ima direkten internetni dostop in video projektor. Fakulteta razpolaga tudi z lastno čitalnico in knjižnico, vpisano v razvid knjižnic, ki deluje v okviru knjižničnega sistema COBISS, kjer se izmenjuje gradivo z ostalimi slovenskimi knjižnicami. Posebej je treba poudariti skrb institucije za študente in predavatelje s posebnimi potrebami, kar je znak dejanskega uprimerjanja njenega izvirnega poslanstva.

Iz vloge in priložene dokumentacije ni razvidna ocena finančnih sredstev za obdobje podaljšanja akreditacije. Viri financiranja so v splošnem opisu opredeljeni v vlogi, *premoženje in financiranje* je splošno opredeljeno v Statutu ISH od 94. do 98. člena.

6. Zagotavljanje kakovosti

Na podlagi predloženega gradiva, javno dostopnih materialov in upoštevanju slovenskih in evropskih predpisov je mogoče zaključiti, da je področje zagotavljanja kakovosti na instituciji primerno urejeno, saj v procesu, ki je ustrezno statutarno reguliran, sodelujejo vsi deležniki na različnih nivojih (Senat, Akademski zbor, ostali zaposleni) – izjema je Upravni odbor, ki ga bi bilo smiselno preoblikovati, da bodo v njem tudi študenti zastopani na ustrezen način. Zavod ima jasno določene cilje kakovosti, ki jih tudi uspešno udejanja, kar je razvidno iz *Kriterijev in gradiv za samoevalvacijo izobraževalnih programov in Pravilnika o spremljanju in ocenjevanju kakovosti študijskega in raziskovalnega dela*. Pri tem zavod uporablja številne mehanizme za spremljanje in zagotavljanje kakovosti, ki izhajajo iz ugotovitev zunanje evalvacije Univerze v Ljubljani leta 2007.

Opozoriti je treba, da okvir, ki ga zagotavlja dokument "*Kriteriji in gradiva za samoevalvacijo izobraževalnih programov*", na formalni ravni sicer res zagotavlja uspešno realizacijo samoevalvacijskih postopkov, vendar se, potencialno, težave lahko pojavijo na dejstvenem nivoju, ker so cilji posameznih študijskih (bolonjskih) programov splošno opredeljeni in posledično vodijo v splošno opredeljene kompetence. Specifične kompetence so pogojno opredeljene v učnem načrtu (za vsak posamezen predmet). Tako lahko upravičeno sklepamo, da je dejansko ugotavljanje doseganja posameznih zastavljenih ciljev in njim ustreznih pričakovanih kompetenc zaradi (pre)splošnih opredelitev težko uresničljivo in bi kazalo to v prihodnje popraviti.

Samoevalvacije se izvajajo periodično, vsebinske analize pa vsako leto, kar je razvidno iz letnih vsebinskih poročil, ki so javno dostopna. Njihova obravna pri vseh deležnikih je skladna z ustreznimi dokumenti in tako predstavlja dobro podlago za stalni proces izgrajevanja kulture kakovosti na instituciji.

Informacije o zaposljivosti diplomantov se v preteklosti niso dovolj sistematično zbirale in analizirale, čeprav pa je res, da so na instituciji ohranjali in ažurirali stike z diplomanti in da so tudi pripravili nastavke za ustanovitev tako Kariernega centra kot Kluba diplomantov. Ob tem pa je treba upoštevati dejstveno stanje: institucija je majhna in kljub zavedanju o pomembnosti udejanjenja teh prednostnih nalog težko v sedanjih oteženih finančnih razmerah realizira te zastavke.